

Alguns apunts que ens poden ajudar al debat, a pensar, planificar els espais interiors i exteriors de l'escola

Quins són els nostres referents pedagògics

Loris Malaguzzi: "Algú ha escrit que l'ambient ha de ser una espècie d'aquàrium que reflecteix les idees, la moralitat, les actituds, les cultures de les persones que hi viuen"

"Els infants estan en constant recerca, són competents i experimentadors: l'espai ha de ser, doncs, acollidor, ric en propostes, estímuls i reptes. Els llocs i els espais han d'estar pensats i organitzats per a permetre que totes les intel·ligències s'impliquin, activant connexions entre l'experiència i el pensament"

Com Maria Montessori, pensem que l'espai ha de proveir un ambient preparat: ordenat, estètic, simple, real, on cada element té la seva raó de ser en el desenvolupament dels infants.

Acollim la proposta de Philippe Mireieu que ens planteja que a les escoles s'haurien de garantir espais de seguretat i llibertat on és possible relacionar-se, arriscar-se, equivocar-se, rectificar.

Nombroses recerques en Psicologia ambiental han confirmat des dels anys 90 els beneficis del contacte amb el món natural per al desenvolupament sensorial, motor, cognitiu, social i afectiu dels infants. Konrad Lorenz, etòleg que va rebre el Premi Nobel de Medicina o Fisiologia el 1973, ja anticipava: "El món sempre tindrà significat per a un nen que ha estat en contacte amb la natura des de petit"

Coneixedors de la importància de l'articulació d'uns espais que donin resposta a les necessitats d'actuació, de benestar i salut per als infants, ens plantejarem preguntes de forma constant per donar-hi les respostes adequades en cada moment. Respostes que de nou ens interroguin. Podem dir que l'espai ha de ser el resultat de les transformacions que anem fent observant a les persones que hi viuen i conviuen.

Ens fem algunes preguntes

- De quina manera podem organitzar els espais i com estructurar-los per tal d'aconseguir que siguin acollidors i provocadors?
- Quines zones de vida i com poden conviure grans i petits en aquest espai?
- Quin material és necessari per a què els infants hi puguin jugar, crear, fer, desfer, explorar, inventar, créixer...?
- Apostem per materials senzills i naturals?
- Com crear espais per donar resposta en cada moment a les necessitats dels infants amb les propostes adequades?
- Com fer que l'espai exterior sigui una extensió més de l'interior? Com potenciar el contacte amb la natura?
- Com organitzar-lo per gaudir del joc lliure i creatiu amb les propostes del medi entre l'entorn natural i social?
- Com potenciar l'observació, la creativitat, la imaginació que ofereixen les diferents propostes que trobaran al jardí?

- Com potenciar el desenvolupament de tots els sentits, olfactius, tàctils, visuals, auditius, gustatius?
- Com transmetre la passió l'amor i el respecte per la natura vivint-la directament?
- Quin tipus de vegetació és el més adequat al nostre medi natural?
- Com fer possible el valor de sentir-se membre d'un col·lectiu? El sentiment de pertinença al grup, a la comunitat i al territori.

Què hi tenim present en les propostes i el desenvolupament de projectes?

Calma ambiental. Una calma activa on el que s'hi fa i s'hi viu, reflecteix un ordre, regularitat, estabilitat i seguretat, amb ritmes ordenats però flexibles, adequats a cada realitat i a cada situació concreta.

L'autonomia, la convivència i els aprenentatges propis de cada edat.

la flexibilitat en l'organització, assegurant que tots els infants se sentin segurs, acompanyats i amb expectatives d'aprenentatge.

Espais propis, de vida, amb adults de referència. Les propostes seran adaptades per a oferir l'opció que es realitzin diferents jocs i activitats a la vegada, diversificant el gran grup i facilitant petits agrupaments, i fins i tot el joc individual.

Un espai exterior, un jardí on els infants gaudeixin d'un entorn segur de benestar i salut amb múltiples oportunitats de joc, d'experimentació i origen de projectes i de descobertes. amb mestres capaços d'observar, de documentar, d'escoltar, d'acompanyar els infants en la seva progressiva autonomia.

Per concloure

La vida de l'escola ha de transmetre confiança, seguretat i sentit comú en les propostes i en la implicació de les famílies. Un espai de vida que mai supleix la família. L'escola en l'etapa 0-6, eixampla el context on viu l'infant. Els contextos on viuen els infants són molts i tots eduquen d'una manera o d'una altra.

Som una tribu que eduquem i quan les portes de l'escola estan obertes, ens cal prendre consciència que tot el que fem a l'escola, les propostes d'activitat, l'organització dels seus espais i temps, el mobiliari, les actituds enfront de les activitats de la vida quotidiana, etc, es transforma en un gran difusor d'una determinada manera d'interpretar la infància i la seva cultura. Compartint sabers i creences, respectant històries i recorreguts, però construint conjuntament entre equips i famílies uns serveis de qualitat per als petits que responguin a una idea democràtica de ciutadania.

Carme Cols /Pitu Fernández

www.elsafareig.org

www.elnousafareig.org

El Safareig a Facebook

Octubre 2015